ဘုန်းဘုန်း ဘုရား၊

သမီးနာမည် နန်းပွင့်ဆက် ပါ။ ရန်ကုန်မှာ နေပါတယ်။ သမီးမသိတာ လေးတစ်ခုကို ဖြေကြားပေးစေချင်ပါသည်။ သမီးငယ်ငယ်ကပင် ဖေဖေ သင်ပေးလို့ သမ္ဗုဒ္ဓေဂါထာတော်ကို ရွတ်ဖတ်ခဲ့ပါသည်။ သမ္ဗုဒ္ဓေသီချင်းကိုပါ သမီး အလွတ်ရပါသည်။ သမ္ဗုဒ္ဓေဂါတော်နဲ့ သမီးရဲ့အခက်အခဲ တော်တော်များများကို အောင်မြင်နိုင်ခဲ့ပါသည်။

သမီးက သီချင်းဆိုပြီး သက်မွေး ဝမ်းကျောင်းပြုပေမယ့် သီချင်းမဆိုခင်မှာ သမ္ဗုဒ္ဓေဂါထာကို စိတ်ထဲက အမြဲရွတ်ပါသည်။ ဖျော်ဖြေပွဲတခု မတိုင်ခင်မှာ သမီးရဲ့ သူငယ်ချင်းတယောက်က သမ္ဗုဒ္ဓေဂါထာဟာ ဘုရားဟော မဟုတ်ဘူးဟု ပြောလာပါသည်။ အဲဒါ ဟုတ်ပါသလား။ သူငယ်ချင်းရဲ့ စကားကြောင့် သမီးရဲ့ ယုံကြည်မှုတော့ ပျက်ပြားသွားမည် မဟုတ်ပါ။ ကျေးဇူးတင်ပါသည်။

သမီး နန်းပွင့်၊ ရန်ကုန်

\---------------------------

တိုက်တွန်းချက်

ကျမ်းဂန်တွေ ကျမ်းညွှန်းတွေ မပါဘဲ ဖတ်လို့ကောင်းရုံ သာမန်ပဲ ဖြေလိုက်ရင်လဲ ရတော့ရပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ခိုင်လုံပြည့်စုံပြီး လေးနက်စေချင်တဲ့ စေတနာရင်း ရှိပါတယ်။ မေးခွန်းရဲ့ အဖြေအတွက် လေ့လာဖတ်ရှုရင်း စိတ်ဝင်စားမိလို့ ရရှိ အချက်အလက်တွေကို စုစည်း ပြလိုတဲ့ ဆန္ဒလည်း ရှိပါတယ်။ ပရိသတ်ကို သီချင်းဆိုပြီး မဖြေဖျော်ခင် သမ္ဗုဒ္ဓေဂါထာကို ရွတ်လေ့ရှိတဲ့ သမီး နန်းပွင့်အနေနဲ့ ဘာသာရေး ဗဟုသုတကိုလဲ မြတ်နိုးမှာဖြစ်လို့ ဖြည်းဖြည်းချင်း သည်းခံကြိုးစားပြီး ဖတ်ရှုနိုင်မယ်လို့ မျှော်လင့်ပါတယ်။ အသိဉာဏ် ပွင့်လင်းမှုနဲ့ ဗဟုသုတ တစ်မျိုး ဧကန်တိုးပါလိမ့်မယ်။ ဒီမေးခွန်းကို ပြည့်စုံစွာ ဖြေဆိုနိုင်ဖို့ Arizona State University က Hayden စာကြည့်တိုက်ကို ပို့ပေးတဲ့ ဓမ္မမိတ်ဆွေ Mr. James McShea ကို ကျေးဇူးအထူး တင်ပါတယ်။

www.kelasa.org

သမ္ဗုဒ္ဓေဂါထာ မြန်မာပြန်

(၁) သမ္ဗုဒ္ဓေ အဋ္ဌဝီသဉ္စ၊ ဒွါဒသဉ္စ သဟဿကေ။

ပဉ္စသတသဟဿာနိ၊ နမာမိ သိရသာ မဟံ။

နှစ်ကျိပ်ရှစ်ဆူသော ဘုရားရှင်၊ တစ်သောင်း နှစ်ထောင်သော ဘုရားရှင်၊ ငါးသိန်းသော ဘုရားရှင် (၅၁၂၀၂၈ ဆူသော ဘုရားရှင်) တို့ကို ဦးခေါင်းဖြင့် ရိုသေစွာ ရှိခိုးပါ၏။

(၂) အပ္ပကာ ဝါဠုကာ ဂင်္ဂါ၊ အနန္တာ နိဗ္ဗုတာ ဇိနာ။

တေသံ ဓမ္မဉ္စ သံဃဉ္စ၊ အာဒရေန နမာ မဟံ။

ဂင်္ဂါမြစ်ကမ်းရှိ သဲပွင့်များမှာ နည်း၏။ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူပြီးသော အောင်တော်မူ ဘုရားရှင်တို့ကား အဆုံးမရှိကုန်။ ထိုဘုရားရှင်များနှင့် ထိုဘုရားရှင်တို့၏ ဓမ္မနှင့် သံဃာကိုလည်း ရိုသေစွာ ရှိခိုးပါ၏။

(၃) နမက္ကာရာနုဘာဝေန၊ ဟိတွာ သဗ္ဗေ ဥပဒ္ဒဝေ။

အနေကအန္တရာယာပိ၊ ဝိနဿန္တု အသေသတော။

ရှိခိုးရသည့် အာနုဘော်ကြောင့် ဘေးရန်ခပ်သိမ်းကို ရှောင်ရှား၍ အန္တရာယ်များစွာတို့လည်း အကြွင်းမဲ့ ပျောက်ကင်းပါစေသတည်း။

သမ္ဗုဒ္ဓေ ဘယ်ကရ

ဂါထာမှာ ဖော်ပြတဲ့အတိုင်း ဘုရားရှင် (သမ္ဗုဒ္ဓေ) ပေါင်း ၅၁၂၀၂၈ ဆူ ဘယ်လိုဖြစ်လာတယ်ဆိုတာကို ကျမ်းဂန်မှာ ဖွေရှာရင်း စိတ်ဝင်စားဖွယ် ယုံကြည်မှု ကွင်းဆက်တွေကို တွေ့ရတယ်။ ဗုဒ္ဓဝံသပါဠိ၊ စရိယပိဋကပါဠိနဲ့ မိလိန္ဒပဉှပါဠိ ကျမ်းတွေမှာ ပွင့်တော်မူပြီး ဗုဒ္ဓ ၂၇ ဆူ (ဂေါတမဗုဒ္ဓ ပါရင် ၂၈)ဆူ ပြတယ်။ ပထမဆုံး ထေရဝါဒအဖွင့်ကျမ်းဖြစ်တဲ့ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂအဋ္ဌကထာ (ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ ၁၊ ၂၉၁)မှာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဖြစ်လာဖို့ လေးအသင်္ချေနဲ့ ကမ္ဘာတစ်သိန်း ပါရမီဖြည့်ရကြောင်း ဆိုတယ်။

သုတ္တနိပါတအဋ္ဌကထာ (သုတ္တနိ-ဋ္ဌ ၁၊ ၄၃)နဲ့ အပဒါနအဋ္ဌကထာ (အပဒါန-ဋ္ဌ ၁၊ ၉၅)တွေမှာတော့ -

၁) ပညာအထူးပြု ဘုရားရှင်တွေက လေးအသင်္ချေနဲ့ ကမ္ဘာတစ်သိန်း

၂) သဒ္ဓါအထူးပြု ဘုရားရှင်တွေက ရှစ်အသင်္ချေနဲ့ ကမ္ဘာတစ်သိန်း

၃) ဝီရိယအထူးပြု ဘုရားတွေက ၁၆ အသင်္ချေနဲ့ ကမ္ဘာတစ်သိန်း ကြာအောင် ပါရမီ ဖြည့်ရကြောင်းနဲ့ ဂေါတမဗုဒ္ဓဟာ ပညာအထူးပြု ဗုဒ္ဓဖြစ်ကြောင်း ဆိုတယ်။ ဒီ

www.kelasa.org

ကျမ်းတွေမှာ ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်က အရှင်အာနန္ဒာကို မိန့်ကြားတဲ့အနေနဲ့ ဆိုပေမဲ့ ဒီအဆို ပါဠိတော်မူရင်းကို နိကာယ်ငါးရပ်မှာ ရှာမတွေ့တာကတော့ ထူးခြားတယ်။

ပြီးတော့ ဒီကျမ်းဂန်တွေမှာ ဂေါတမဗုဒ္ဓ ပါရမီဖြည့်ခဲ့တဲ့ ဘုရားရှင်တွေရဲ့ အရေအတွက်ကို အတိအကျ မဖော်ပြဘူး။ ဒီအဋ္ဌကထာ ကျမ်းတွေကို ယေဘုယျ အနေနဲ့ အေဒီ ၅ ရာစုနဲ့ ၆ ရာစုမှာ ရေးခဲ့တာဖြစ်လို့ အဲဒီခေတ်ထိ သမ္ဗုဒ္ဓေ (ဂေါတမဗုဒ္ဓ ပါရမီဖြည့်တဲ့ဘုရား) အရေအတွက် မတိကျသေးဘူးလို့ ဆိုနိုင်မလားဘဲ။

သမ္ဗုဒ္ဓေ သဲလွန်စ

ယိုးဒယားနိုင်ငံမှာရေးတဲ့ သောတတ္ထကီမဟာနိဒါန(ပါဠိဘာသာ)ကျမ်း (PTS, London, p. 4, 5) နဲ့ ဇိနကာလမာလီ (ပါဠိဘာသာ)ကျမ်း (PTS, London, p. 5, 24) တွေမှာတော့ –

စိန္တိတံ သတ္တ သင်္ချေယျံ၊ နဝ သင်္ချေယျဝါစကံ။

ကာယဝါစာ စတုချာတံ၊ ဗုဒ္ဓတ္တံ သမုပါဂမိ။

ဘုရားဖြစ်ဖို့ စိတ်က ကြံစည်တာ ၇ အသင်္ချေ၊ စိတ်ရော နှုတ်ပါ ပါရမီဖြည့်တာ ၉ အသင်္ချေ၊ ကိုယ် နှုတ် နှလုံး သုံးပါးလုံးနဲ့ ပါရမီ ဖြည့်တာ ၄ အသင်္ချေ၊ စုစုပေါင်း ၂၀ အသင်္ချေနဲ့ နောက်ထပ် ကမ္ဘာတစ်သိန်းကြာအောင် ပါရမီဖြည့်ပြီးမှ ဗုဒ္ဓအဖြစ်ကို ရတယ်လို့ ဆိုတယ်။

ဒ့ါအပြင် ပါရမီဖြည့်ခဲ့တဲ့ ဘုရားရှင်အရေအတွက်ကိုလဲ အတိအကျ ဖော်ပြတယ်။ စိတ်ကြံ ၇ အသင်္ချေကာလကို စတင်ခဲ့တဲ့ ဘုရားရှင် ၁ ဆူ (ပေါရာဏဒီပင်္ကရာဘုရား)၊ နှုတ်ပြော စိတ်ကြံ ၉ အသင်္ချေ ပါရမီ ဖြည့် ကာလအတွင်း ၁၂၅၀၀၀ ဆူ၊ ကိုယ် နှုတ် နှလုံး သုံးပါးနဲ့ ၄ အသင်္ချေအတွင်း ၃၈၇၀၀၀ ဆူ၊ ကိုယ် နှုတ် နှလုံး သုံးပါးနဲ့ ပါရမီဖြည့်တဲ့ ကမ္ဘာတစ်သိန်းမှာ ၂၇ ဆူ၊ သမ္ဗုဒ္ဓေ (ပါရမီဖြည့်ခံ ဘုရားရှင်) စုစုပေါင်း ၅၁၂၀၂၈ ဆူ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒ့ါအပြင် ပါရမီဖြည့်ခဲ့တဲ့ ဘုရားရှင် အရေအတွက်ကိုလဲ အတိအကျ ဖော်ပြတယ်။ စိတ်ကြံ ၇ အသင်္ချေကာလကို စတင်ခဲ့တဲ့ ဘုရားရှင် ၁ ဆူ (ပေါရာဏဒီပင်္ကရာဘုရား)၊ နှုတ်ပြော စိတ်ကြံ ၉ အသင်္ချေ ပါရမီဖြည့် ကာလအတွင်း ၁၂၅၀၀၀ ဆူ၊ ကိုယ်နှုတ်နှလုံး သုံးပါးနဲ့ ၄ အသင်္ချေ အတွင်း ၃၈၇၀၀၀ ဆူ၊ ကိုယ်နှုတ်နှလုံး သုံးပါးနဲ့ ပါရမီဖြည့်တဲ့ ကမ္ဘာတစ်သိန်းမှာ ၂၇ ဆူ၊ သမ္ဗုဒ္ဓေ (ပါရမီဖြည့်ခံ ဘုရားရှင်) စုစု ပေါင်း ၅၁၂၀၂၈ ဆူ ဖြစ်ပါတယ်။

ဗုဒ္ဓဂေါတမ ပါရမီဖြည့်တဲ့ ဘုရားပေါင်း အတိအကျကို ဖော်ပြတာဟာ ထေရဝါဒ နောက်တိုး အယူအဆသစ် ဖြစ်ဖွယ်ရှိပြီး ဒီအယူအဆဟာ ဗုဒ္ဓရဲ့ ပါရမီဖြည့် ကာလ ရှည်ကြာမှုအယူအဆ စတင်ခဲ့တဲ့ သီဟိုဠ်၊ ပုလတ္တိ (Polonnaruva) ခေတ် (အေဒီ ၁၁–၁၃ ရာစု) လောက်မှာ စတင်ခဲ့ကြောင်း ဆိုတယ်။ အေဒီ ၁၅၀၈ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံ၊ ပြည်မြို့နေ အရှင်သာဂရဗုဒ္ဓိမထေရ် ရေးစီရင်တဲ့ သီမဝိသောဓနီပါဌ် (စာ၊ ၇) မှာ ဇာတတ္ထကီသောတ္ထကီကျမ်း အမည်နဲ့ အထက်ပါဂါထာကို ကိုးကား ဖော်ပြပါတယ်။ အေဒီ ၁၄၄၂ ခုနှစ်၊ ပုဂံက ဘုန်းကြီးကျောင်းတစ်ခုကို လှူဒါန်းတဲ့ စာအုပ်စာရင်းမှာ သောတတ္ထကီမဟာ နိဒါနကျမ်းရဲ့ အမည်ပါတယ် (*Pali Literat-ure of Burma*, p. 104)။ ဒါကြောင့် အဲဒီအချိန်က မြန်မာနိုင်ငံမှာ သမ္ဗုဒ္ဓေ အယူဆ ရှိနေပြီလားလို့ စဉ်းစားစရာပါပဲ။

www.kelasa.org

ပညာအထူးပြု ဂေါတမဗုဒ္ဓ

ဂေါတမဗုဒ္ဓဟာ လေးအသင်္ချေနဲ့ ကမ္ဘာတစ်သိန်း သို့မဟုတ် စိတ်ကြံ နှုတပြောပါ ထည့်ပြီး ၂၀ အသင်္ချေနဲ့ ကမ္ဘာတစ်သိန်း ပါရမီဆည်းပူးရတဲ့ ပညာအထူးပြုဗုဒ္ဓဖြစ်ပါတယ်။ အမှာကံ ဘဂဝါ ကပ္ပသတသဟဿာ ဓိကာနိ စတ္တာရိ အသင်္ချေယျာနိ ပါရမိယော ပူရေတွာ ဗုဒ္ဓဘာဝံ ပတ္တော ပညာဓိကော နာမ ပညိန္ဒြိယဿ ဗလဝတာ (ဇိနကာလမာလီ၊ ၂၆)။ သမ္ဗုဒ္ဓေဂါထာအရ ပညာဓိက(ပညာအထူးပြု) ဘုရားရှင်တွေဟာ ဘုရားရှင်ပေါင်း ၅၁၂၀၂၈ ဆူနဲ့ တွေ့ဆုံ ပါရမီဖြည့်ရဖွယ် ရှိတယ်။

ဗုဒ္ဓဝါဒ ဂိုဏ်းကွဲအချို့ရဲ့ အဆို

မဟာယာနနဲ့ အခြားဗုဒ္ဓဝါဒ ဂိုဏ်းကွဲတွေမှာလဲ ဗုဒ္ဓပါရမီဖြည့်တဲ့ ဘုရားရှင် အရေအတွက်ကို ဖော်ပြတယ်။ ကွဲလွဲမှုတော့ ရှိတယ်။ မဟာယာနတို့ရဲ့ ရှေးဦး ဗုဒ္ဓဝင် လလိတဝိတ္ထာရကျမ်း (Bijoya Goswami, *Lalitavistara*, p. 6-7)မှာ ဂေါတမဗုဒ္ဓ ပါရမီဖြည့်ခဲ့တဲ့ ဘုရားရှင် ၅၅ ဆူ တို့ရဲ့ အမည်ကို ပြဆိုတယ်။ သမိတ္တိယ နဲ့ မူလသဗ္ဗတ္ထိဝါဒစတဲ့ အချို့ဗုဒ္ဓ ဝါဒ ဂိုဏ်းကွဲတွေမှာတော့ ပါရမီဖြည့် ဘုရားရှင်ပေါင်း ၂၂၈၀၀၀ လို့ ဆိုပါသတဲ့ (E. Obermiller, *History of Buddhism* I, p. 103)။

ဒါကြောင့် သမ္ဗုဒ္ဓေဟာ အခြားသော ဗုဒ္ဓဝါဒဂိုဏ်းကွဲတွေရဲ့ အယူအဆနဲ့လည်း ပတ်သက်ကောင်း ပတ်သက်နိုင်တယ်။ ဆိုလိုတာက အဲဒီ ဂိုဏ်းတွေရဲ့ အယူအဆနဲ့ ရောထွေးသွားတာလဲ ဖြစ်နိုင်တယ်။

www.kelasa.org

သမ္ဗုဒ္ဓေစေတီ ၂ ဆူ

မြန်မာနိုင်ငံမှာ သမ္ဗုဒ္ဓေဂါထာကို ဗုဒ္ဓဝါဒီတိုင်းနီးပါး အာဂုံဆောင်ပြီး ရွတ်ဖတ်ကြပါတယ်။ 'မြို့တိုင်း ရွာတိုင်း ... ရွတ်ဖတ်ကြ ဂါထာသမ္ဗုဒ္ဓေ' လို့လည်း တိုက်တွန်းပါတယ်။ သမ္ဗုဒ္ဓေဂါထာကိုရွတ်ရင် ဘေးအန္တရာယ် ကင်းတယ်၊ မကောင်းဆိုးရွားတွေ မကပ်နိုင်ဘူး၊ စီးပွားဥစ္စာ တိုးတက်တယ်လို့ ဗုဒ္ဓဝါဒီတို့ ယုံကြည်ပါတယ်။ မုံရွာမြို့အနီးမှာ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်တစ်ရာ နီးပါးလောက်က မိုးညှင်းဆရာတော်ကြီးကလည်း ဘုရားဆင်းတုပေါင်း ၅၁၂၀၂၈ ဆူပါရှိတဲ့ စေတီကြီးတစ်ဆူကို တည်ခဲ့ပါတယ်။

ယိုးဒယားနိုင်ငံက စူဠပရိတ် ၇ စောင်တွဲ (Cularaja Paritta) လို့ ခေါ်တဲ့ ဘုရင့်ဝတ်ရွတ်စဉ်စာအုပ်နဲ့ ပရိတ်ကြီး ၁၂ စောင်တွဲ (Maharaja Paritta) ကျမ်းတွေမှာ သမ္ဗုဒ္ဓေဂါထာ ပါလို့ (မြန်မာမူနဲ့ အနည်းငယ် ကွဲတယ်) ယိုးဒယားမှာလဲ သမ္ဗုဒ္ဓေဂါထာ ရွတ်ဖတ်မှု ထင်ရှားတာ သေချာတယ်။ ၁၉၈၆ ခုနှစ်က ယိုးဒယားနိုင်ငံ Mae Sot ခရိုင်မှာ မုံရွာ သမ္ဗုဒ္ဓေစေတီတော်ကို အတုယူပြီး စေတိယဝိဟာရ သမ္ဗုဒ္ဓေစေတီကို တည်ပါတယ် (*Bangkok Post*, August 25, 1986)။

ဘယ်တုန်းက ဘယ်အရပ်မှာ

ဘုရားရှင်တို့ရဲ့ ပါရမီဖြည့်ကျင့်တဲ့ ကာလဟာ အလွန့်အလွန် ကြာညောင်းတယ် ဆိုတဲ့ အယူအဆကနေ သမ္ဗုဒ္ဓေအယူအဆသို့ တိုးတက်သွားခဲ့တာ ဖြစ်နိုင်တယ်။ ထေရဝါဒကျမ်းအဖြစ်လက်ခံတဲ့ သောတတ္ထကီမဟာနိဒါနဟာ တိုးတက်ပြီး ခိုင်မာလာတဲ့ အယူအဆကို မှတ်တမ်းတင် ဖော်ပြတဲ့ ကျမ်းဖြစ်နိုင်တယ်။ သမ္ဗုဒ္ဓေဂါထာကို ဘယ်အချိန်က ဘယ်အရပ်မှာ ရေးသလဲ၊ ယိုးဒယား သမ္ဗုဒ္ဓေဂါထာက Origin လော၊ မြန်မာ သမ္ဗုဒ္ဓေဂါထာက အရင်လော ဆိုတာတော့ သုတေသီတို့ ဆက်လက် တင်ပြပါကုန်။

ထေရဝါဒနဲ့ နောက်တိုး

သမ္ဗုဒ္ဓေဂါထာတော်က တန်ခိုးနဲ့ ကာကွယ်မှုအတွက်ပဲ ဖြစ်ပြီး လေးနက်တဲ့ ဗုဒ္ဓဒဿနနဲ့ တွေးမြင်မှု မပါရှိဘူး။ ယင်းစွမ်းရည် တန်ခိုးတွေဟာ ဂါထာမှာ ပါရှိတဲ့ ဘုရားရှင်တို့ရဲ့ စွမ်းရည်ကြောင့်ပဲ ဖြစ်တယ်။ သမ္ဗုဒ္ဓေဂါထာမှာပါတဲ့ များပြားလှတဲ့ ၅၁၂၀၂၈ ဆူ ဘုရားရှင် (သမ္ဗုဒ္ဓေ) အရေအတွက်ဟာ ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာကျမ်းရင်းတွေမှာ မတွေ့ရဘူး။ အခြားသော ဗုဒ္ဓဝါဒဂိုဏ်းကွဲတွေနဲ့ မဟာယာနယူဆပုံတွေနဲ့လဲ ခပ်ဆင်ဆင် ဖြစ်နေတယ်။ လေ့လာမှုတွေအရ အဘယဂိရိဂိုဏ်း အယူအဆလည်း ဖြစ်နိုင်လို့ ထေရဝါဒီတွေအနေနဲ့ ဒီအယူအဆကို အလေးအနက်ပြုပြီး လက်ခံဖွယ် မလိုဘူးလို့ ဝေဖန်ကြတာတွေလဲ ကြားရတယ်။ ဒါကတော့ နောက်တိုး အယူအဆတွေကို လက်ခံဖို့ ဝန်လေးတတ်တဲ့ ထေရဝါဒီတို့ရဲ့ ထုံးစံအတိုင်းပါပဲ။

အဝိရောဓိ (မဆန့်ကျင်တဲ့) အမြင်

သုတေသနအမြင်နဲ့ ဘုန်းကြီးက အဲဒီလို ဝေဖန်ပြပေမဲ့ စဉ်းစားစရာတွေ အများကြီး ရှိပါသေးတယ်။ ဘုရားရှင်တို့ရဲ့အမည် သို့မဟုတ် ဂုဏ်ရည်ကို ရွတ်ဖတ်ခြင်းဖြင့် ဘေးအန္တရာယ်ကို ကာကွယ် ဖယ်ရှားတယ်လို့ ယူဆတာဟာ ပါဠိတော်နဲ့ မဆန့်ကျင်ပါဘူး။ ဓဇဂ္ဂပရိတ်တော် (သံ ၁၊ ၂၂၀) မှာ ဗုဒ္ဓဂုဏ်ရည်ကို ဖော်ပြတဲ့ 'ဣတိပိသော'ကို ရွတ်ဆိုရင် ကြောက်ရွံ့မှုကို ပယ်ရှားကြောင်း မြတ်ဗုဒ္ဓက မိန့်ဆိုပါတယ်။ ဣသိဂိလိသုတ်တော် (မ ၃၊ ၁၁၃)အရ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့ရဲ့ အမည်နာမတွေကို ရွတ်ပွားရင်၊ မဟာသမယသုတ်နဲ့ အာဋာနာဋိယသုတ်တို့အရ တန်ခိုးကြီး နတ်ဒေဝါတို့ရဲ့ အမည်ကိုရွတ်ပွားရင် အန္တရာယ်ကင်းတယ်၊ နတ်တွေ ချစ်တယ်။ ပါဠိတော် ကျမ်းဂန်ထွက် မဟုတ်တဲ့ မဟာဒိဗ္ဗမန္တ နဲ့ ဥပတသန္တိလို ပရိတ်တော်တွေဟာလဲ ဒီအတိုင်းပါပဲ။

'ဆုံးစမထင် သံသရာ'ဆိုတဲ့ ဗုဒ္ဓဟော တရားနဲ့အညီ ဗုဒ္ဓဘုရားရှင် တွေဆိုတာလဲ အဲဒီသံသရာ အတွင်းမှာ ဆုံးစမထင်အောင် ပွင့်တော်မူကြမှာပါ။ ဗုဒ္ဓဟောကြားချက်အရ ဗုဒ္ဓနှစ်ဆူ တစ်ပြိုင်နက် မပွင့်ထွန်းနိုင်ပေမဲ့ (အံ ၁၊ ၃၀) မည်သူမဆို ဗုဒ္ဓဖြစ်ခွင့်ရှိတယ်။ ဂါရဝသုတ် (သံ ၁၊ ၁၄၁) မှာ လွန်လေပြီး ဘုရားရှင်များနဲ့ အနာဂတ် ဘုရားရှင်တွေ ရှိကြောင်း ဗုဒ္ဓ ဟောကြားပါတယ်။

အာဋာနာဋိယသုတ် (ဒီ ၃၊ ၁၉၆)မှာ 'ထိုဝိပဿီစသော ဘုရား ခုနစ်ဆူ၊ ထိုမှတစ်ပါး ကုဋေရာပေါင်း များစွာသော ဘုရားရှင်တို့သည် ... (ဧတေ စညေစ သမ္ဗုဒ္ဓါ၊ အနေကသတကောဋိယော)'လို့ ဟောပါတယ်။ ဒါကြောင့် သင်္ချာအတိအကျ သတ်မှတ်ပြတာက လွဲပြီး အခြေခံ မူရင်းအယူအဆ တူလို့ 'သမ္ဗုဒ္ဓေ'ရဲ့ အစွမ်းသတ္တိ ထက်မြဲ ထက်နေမှာပဲလို့ ယူဆကြောင်းပါ။ ❒

www.kelasa.org